

6 Lønindeks for den offentlige sektor

6.1 Grundlæggende information om indekset

6.1.1 Navn

Lønindeks for den offentlige sektor.

Der offentliggøres et tilsvarende lønindeks for den private sektor, der i princippet beregnes på samme måde (se selvstændig indeksbeskrivelse).

6.1.2 Formål

Formålet med indekset er at belyse lønudviklingen for ansatte i staten og i kommunerne.

6.1.3 Dækning

Indekset beregnes på basis af totalpopulationen af offentligt ansatte inklusive elever og unge under 18 år. Visse særlige personalegrupper er dog udeladt såsom ansatte i henhold til forskellige beskæftigelsesordninger for unge og arbejdsløse. Endvidere er honorar- og vederlagslønnede og beskyttede stillinger i forbindelse med revalidering udeladt. Herudover er også en række særlige grupper som værnepligtige, byrådsmedlemmer, valgtilforordnede o.l. fjernet.

Den offentlige sektor afgrænses i denne sammenhæng til de ansatte, der er omfattet af et offentligt lønanvisningssystem. Der vil derfor være et ubetydeligt antal offentligt ansatte, som ikke er med i statistikken, mens der på den anden side vil være et antal ansatte i fx selvejende institutioner, der indgår.

6.1.4 Indekstype

Lønindekset beregnes som et summarisk enhedsværdiindeks, der viser udviklingen i gennemsnitstimelønnen i populationen.

Timelønindekset er kvartalsvist kædet, dvs. indekset er baseret på kvartalsvise stigninger i gennemsnitstimelønnen for alle ansatte på identiske institutioner og virksomheder i de to kvartaler, der sammenlignes. Ved at gange de kvartalsvise stigninger sammen beregnes årstigningstakter.

6.1.5 Vægtgrundlag

Timelønnen i de enkelte ansættelsesforhold vejes sammen ved hjælp af beskæftigelsesgrader. Beskæftigelsesgraden angiver lønmodtagerens aftalte arbejdstid i forhold til fuld tid.

6.1.6 Retsligt grundlag

Lov om Danmarks Statistik og Parlaments- og rådsforordning EU 450/2003.

6.2 Anvendelse og publicering af indekset

6.2.1 Anvendelse

Lønindekset anvendes til at følge lønudviklingen og til løn- og kontraktregulering. Det bruges sammen med lønindekset for den private sektor til lønregulering for offentligt ansatte.

6.2.2 Centrale brugere

Indekset anvendes primært af ministerier, kommuner, institutioner og organisationer for lønmodtagere og arbejdsgivere

6.2.3 Offentliggørelse

Lønindekset offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, i Løn (Statistiske Efterretninger) og i Statistikbanken.

a. Frekvens og referenceperiode for offentliggørelse

Indekset udkommer kvartalsvist ca. 5 uger efter opgørelseskvartalet. Der offentliggøres kun endelige tal.

b. Totalindeks og delindeks

Indeksene offentliggøres fordelt på ansatte i den statslige og kommunale sektor og på branchehovedgrupper i hver af sektorerne.

6.2.4 Egenskaber ved indekset

Indeksene er baseret på summariske gennemsnit i modsætning til indekx, der er beregnet på basis af en population med en fast struktur (en fast varekurv). Dette betyder, at indeksene vil være påvirket af de ændringer, der sker fra kvartal til kvartal i de ansattes fordeling på køn,

alder, anciennitet, løntrin, arbejdsfunktion, branche, geografisk område mv.

Indekset viser den samlede udvikling i gennemsnitstimelønnen i gruppen (Dutot indeks) og beregnes ikke som den gennemsnitlige lønudvikling for de enkelte personer i gruppen (Carli indeks). Dette betyder, at indekset i nogen grad vil være niveauafhængigt, således at en lønstigning på fx 10 procent vejer mere for en højtlønnert end for en lavtlønnert.

Indekset viser udviklingen indenfor hver branchegruppe og for totalen, men da det er et kædet indeks, er det ikke additivt.

6.2.5 Sammenlignelighed over tid

Indekset blev etableret ultimo 1998 og viser udviklingen tilbage fra 1. kvartal 1995.

6.2.6 Anvendte klassifikationer

Fordelingen på branchehovedgrupper er baseret på Dansk Branchekode 2003.

6.2.7 International sammenlignelighed

Der findes ikke et tilsvarende lønindeks i EU, men medlemslandene leverer kvartalsvist et EU-harmoniseret Labour Cost Index (LCI) i henhold til den ovenfor nævnte EU-forordning – dog foreløbig kun for den private sektor. Den offentlige sektor skal kobles på senest i 2007. LCI dækker de samlede arbejdsomkostninger, og lønbegrebet er ikke defineret på helt samme måde som i det danske lønindeks. Da de øvrige arbejdsomkostninger udgør en forholdsvis lille del i forhold til lønomkostningerne i Danmark, vil LCI vise en udvikling ret tæt på de danske indeks.

6.2.8 Muligheder for særkørsler

Det er muligt at få beregnet indeks på særlige personalegrupper eller på enkelte institutioner eller kommuner mv.

6.3 Beregningen af indekset

6.3.1 Vægtgrundlag

a. Kilder og beregning

Ved beregningen af gennemsnitstimelønnen i hver gruppe indgår timelønnen i de enkelte ansættelsesforhold med en vægt, der svarer til personens beskæftigelsesgrad.

b. Frekvens for opdatering

Vægtene er de faktiske beskæftigelsesgrader i det aktuelle kvartal.

6.3.2 Dataindsamling

a. Pris/mængde-begreber

Indekset beregnes på basis af en timeløn for hver ansat. Timelønnen er prisbegrebet i indekset.

Lønbegrebet inkluderer lønmodtagers og arbejdsgivers andel af eventuelle pensionsbidrag, gene- og overtidbetaling og ekskluderer feriepenge, ferietillæg og andre uregelmæssige betalinger som fx efterreguleringer i forbindelse med overenskomstfornyelse.

Timebegrebet er i princippet præsterede timer, idet fx en forlængelse af ferien, som det er sket med de særlige feriedage, indregnes i indekset. Andet fravær som fx sygefravær forudsættes at være uændret år for år, idet de enkelte ansattes sygefravær ikke indregnes i indekset.

Mængdebegrebet er beskæftigelsesgraderne i de enkelte ansættelsesforhold. En fuldtidsansat indgår altså med en grad på 1, og en person på fx halv tid indgår med graden 0,5.

b. Datakilder

Oplysningerne indberettes fra de offentlige lønsystemer og refererer til den månedsløn eller 14-dagesløn fra den midterste måned i kvartalet.

c. Stikprøve

Indekset er beregnet på totalpopulationen.

6.3.3 Beregning

a. Basisindeks

Kvartalsstigningen beregnes som udviklingen i gennemsnitstimelønnen i gruppen fra et kvartal til det næste, hvor V er værdiindeksstigningen, p er timelønninger og q er beskæftigelsesgrader. N_0 og N_1 er antal ansættelsesforhold i de to kvartaler.

$$V_{0:t}^D = \frac{\frac{\sum_{i=1}^{N_t} p_1^i \cdot q_1^i}{\sum_{i=1}^{N_t} q_1^i}}{\frac{\sum_{i=1}^{N_0} p_0^i \cdot q_0^i}{\sum_{i=1}^{N_0} q_0^i}}$$

Indekset i kvartal t beregnes herefter som indekset i kvartal $t-1$ gange den seneste kvartalsstigning fra kvartal $t-1$ til t :

$$V_{0:t}^D = V_{0:t-1}^D \cdot V_{t-1:t}^D \cdot 100$$

I beregningen af kvartalsstigningen indgår kun ansatte på identiske institutioner og virksomheder i de to kvartaler.

Årsstigningen beregnes som fire kvartalsstigninger ganget sammen.

b. Delindeks og totalindeks

Indekset beregnes på samme måde på alle niveauer, som det fremgår af formlen ovenfor.

6.3.4 Håndtering af manglende data

Der er ingen manglende data, da indberetningen består af totaludtræk fra de offentlige lønsystemer.

6.3.5 Introduktion af nye varer/udvidelse af stikprøven

Ansatte på nye virksomheder indgår først i indekset med deres lønudvikling efter to kvartaler.

6.3.6 Kvalitetskorrektioner

Der korrigeres ikke for opkvalificeringer, nye arbejdsfunktioner mv. Dvs. der foretages en direkte sammenligning på timelønnen.

6.3.7 Sæsonkorrektion

Der foretages ikke sæsonkorrektion.

6.4 Andet

6.4.1 Historik

Indekset blev etableret i 1998 og viser udviklingen tilbage fra 1. kvartal 1995. Da det enkelte gange har været nødvendigt at korrigere i beregningsgrundlaget samtidig med, at det ikke har været muligt at korrigere indekset helt tilbage, har dette medført, at indeks og årstigninger ikke over hele perioden viser samme udvikling. Derimod har det været muligt at tage højde for det ændrede beregningsgrundlag ved beregning af årstigningerne, hvorved årstigningerne viser den korrekte udvikling. Fra 2003, hvor metoden blev ændret til kvartalsvise kædede indeks, vil indeks og årstigninger altid vise samme udvikling.

6.4.2 Yderligere information

Yderligere information kan fås under emnegruppen *Løn* på www.dst.dk/varedeklarationer og på www.dst.dk/lon.

6.4.3 Planlagte ændringer

Der er ingen planlagte ændringer.